

Številka: 475-1/2022/3

Ljubljana, 12. 9. 2022

EVA

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo o upravljanju z javnim dolgom Republike Slovenije za leto 2021 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji

S K L E P :

Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o upravljanju z javnim dolgom Republike Slovenije za leto 2021 in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v seznanitev.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga sklepa:

- Povzetek Poročila o upravljanju z javnim dolgom Republike Slovenije za leto 2021
- Poročilo o upravljanju z javnim dolgom Republike Slovenije za leto 2021

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za finance
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

mag. Marjan Divjak, generalni direktor Direktorata za zakladništvo
mag. Aleksander Nagode, generalni direktor Direktorata za javno premoženje
mag. Leo Knez, vodja Sektorja za analize, upravljanje s tveganji in finančno statistiko
Gašper Adlešič, vodja Oddelka za izvrševanje transakcij z državnim dolgom
Goran Kitić, vodja Sektorja za upravljanje javnega premoženja

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Klemen Boštjančič, minister za finance
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka, Ministrstvo za finance
- Tilen Božič, državni sekretar, Ministrstvo za finance

5. Kratek povzetek gradiva:

Poročilo o upravljanju z javnim dolgom Republike Slovenije za leto 2021 vsebuje podatke o izvedbi Programa financiranja državnega proračuna za leto 2021 na podlagi 81. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZJF), podatke o zadolževanju pravnih oseb javnega sektorja iz 87. člena ZJF, podatke o dolgu sektorja država po metodologiji presežnega primanjkljaja in dolga ter podatke o izdanih poročstvih in jamstvih Republike Slovenije na podlagi 86. člena ZJF.

Skladno s prvim odstavkom 81. člena ZJF se država za izvrševanje državnega proračuna v tekočem proračunskem letu lahko zadolži doma in v tujini do višine primanjkljaja bilance prihodkov in odhodkov, računa finančnih terjatev in naložb in odplačil glavnice dolga, ki zapadejo v plačilo v tekočem proračunskem letu, in do višine, potrebne za odplačila glavnice dolga državnega proračuna, ki zapadejo v plačilo v prihodnjih dveh proračunskih letih. V skladu z 82. členom ZJF se lahko zadolževanje izvaja tudi za upravljanje z državnim dolgom. Obseg zadolževanja za izvrševanje državnega proračuna za leto 2021 določa prvi odstavek 48. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2021 in 2022 (Uradni list RS, št. 174/20, 15/21 – ZDUOP, 74/21, 172/21, 187/21 – ZIPRS2223 in 206/21 – ZDUPŠOP).

Republika Slovenija se je v letu 2021 za potrebe financiranja državnega proračuna zadolžila s kratkoročnimi in dolgoročnimi dolžniškimi vrednostnimi papirji (državnimi obveznicami in zakladnimi menicami) in posojilom EU v okviru sheme SURE v skupni višini 4.964.795.801,68 EUR.

Dolg državnega proračuna Republike Slovenije je na dan 31. 12. 2021 znašal 35.874 milijonov EUR. Od 1. 1. 2021 do konca leta se je povečal za 1.555 milijonov EUR. Plačilo obresti iz naslova dolga državnega proračuna je v letu 2021 znašalo 727 milijonov EUR oziroma 1,4 % BDP, kar je za 45 milijonov EUR manj kot v letu 2020.

Dolg pravnih oseb javnega sektorja iz 87. člena ZJF je konec leta 2021 znašal 4.317 milijonov EUR, kar predstavlja 8,3 % BDP. Stanje se je v primerjavi s predhodnim letom 2020 znižalo za 5,5 %.

V letu 2021 je bilo izdanih državnih poroštev za 91,05 milijona EUR, vsa za omejitve posledic pandemije COVID-19. Unovčilo se je za 0,01 milijona EUR državnih poroštev, izterjano je bilo 1,84 milijona EUR. Stanje državnih poroštev se je znižalo za 0,36 milijona EUR, in sicer na 4.717,56 milijona EUR (31. 12. 2021). Stanje državnih poroštev tako konec leta 2021 v deležu BDP predstavlja 9,0 %.

Relevanten kriterij zadolženosti države v mednarodnem merilu je dolg sektorja država, izražen v % BDP. Dolg sektorja država konec leta 2021 znaša 38.858 milijonov EUR ali 74,4 % BDP (o.p. konec leta 2020 79,6 % BDP). Dolg državnega proračuna Republike Slovenije predstavlja največji delež dolga v podsektorju centralne države in s tem tudi v konsolidiranem dolgu celotnega sektorja država (94 % v letu 2021). Dolg enot lokalne države je konec leta 2021 znašal 943 milijonov EUR, skladi socialne varnosti konec leta 2021 niso bili zadolženi.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
----	--	----

b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

Predlog sklepa nima finančnih posledic.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				

II. Finančne posledice za državni proračun

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1

SKUPAJ		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: Predlog sklepa nima finančnih posledic.		
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:		
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin.		NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: - Skupnosti občin Slovenije SOS: NE - Združenju občin Slovenije ZOS: NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: /		
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:		NE
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:		
		NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:		NE
Klemen Boštjančič minister		

Priloge:

- Predlog sklepa Vlade Republike Slovenije;
- Povzetek Poročila o upravljanju z javnim dolgom Republike Slovenije za leto 2021;
- Poročilo o upravljanju z javnim dolgom Republike Slovenije za leto 2021.

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji

S K L E P :

Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o upravljanju z javnim dolgom Republike Slovenije za leto 2021 in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v seznanitev.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga sklepa:

- Povzetek Poročila o upravljanju z javnim dolgom Republike Slovenije za leto 2021

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za finance
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije

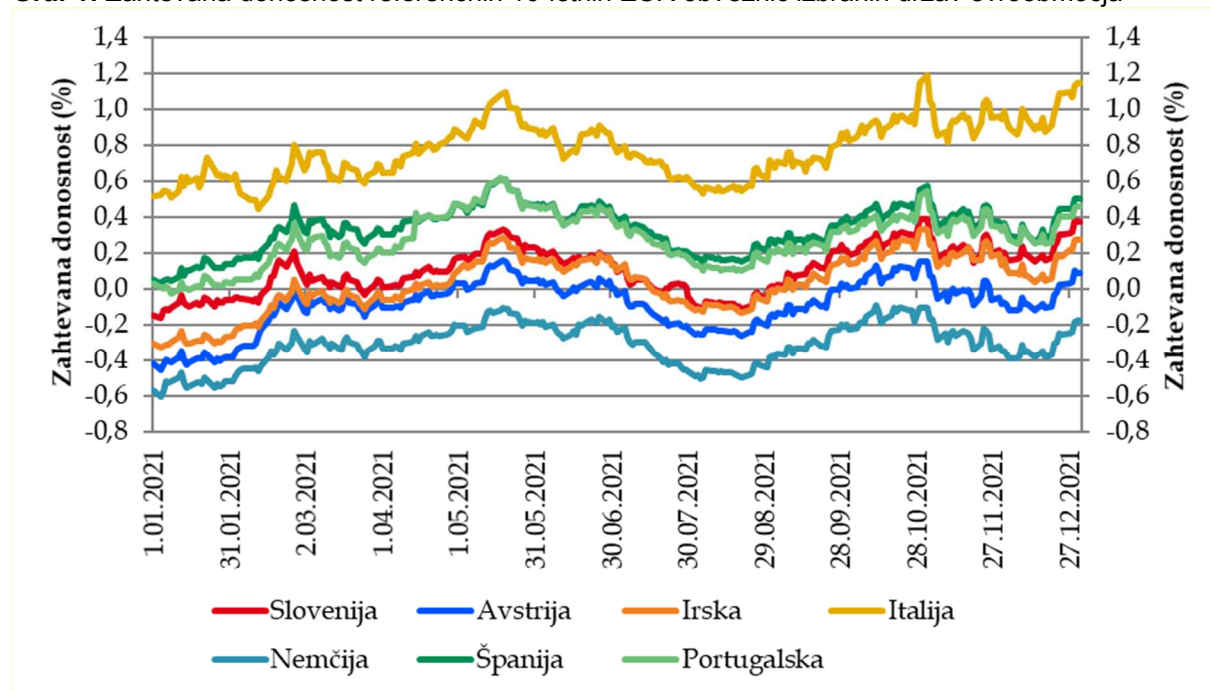
POVZETEK POROČILA O UPRAVLJANJU Z JAVNIM DOLGOM REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2021

1.1 MEDNARODNO OKOLJE

Po ocenah IMF je svetovna gospodarska rast v letu 2021 znašala 5,9 %. Po podatkih Eurostata je znašala gospodarska rast v letu 2021 za EU-27 v višini 5,3 % in EA-19 v višini 5,4 %.

Republika Slovenija se je z izboljšanim kreditnim ratingom S&P: AA-; Fitch: A; Moody's: A3; DBRS: AH ustalila blizu močnejšega dela evro skupine držav, v kolikor primerjamo zahtevano donosnost Slovenije s povprečno tehtano zahtevano donosnostjo držav evro območja (utež predstavlja BDP posameznih držav v vsoti BDP držav evro območja). Od začetka do konca leta 2021 ostaja razlika Slovenije do povprečja držav EA nizka in se je ohranila pri +10 b.t., pri čemer je povprečna zahtevana donosnost EA v začetku leta 2021 znašala -0,26 %, ob koncu leta pa 0,27 %.

Graf 1: Zahtevana donosnost referenčnih 10-letnih EUR obveznic izbranih držav evroobmočja

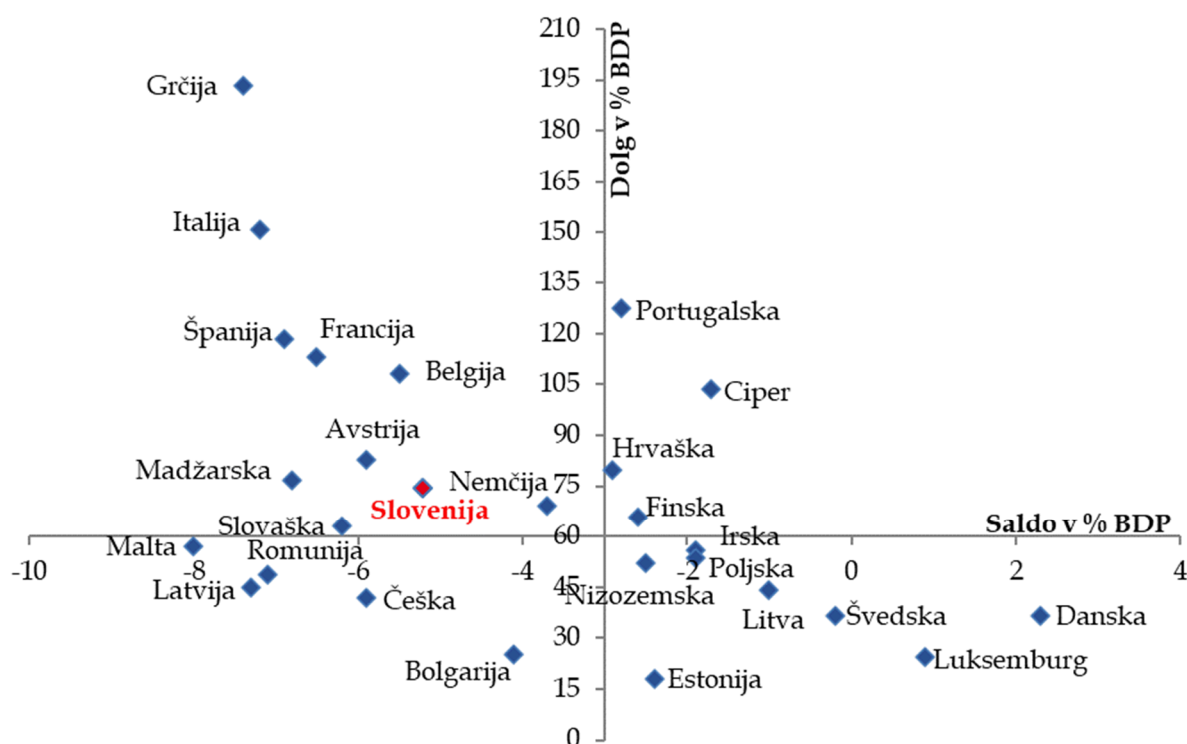

Vir: Bloomberg

Javnofinančni primanjkljaj 27 držav Evropske unije se je leta 2021 v povprečju znižal za 2,1 o.t. na 4,7 % BDP. Enako velja za javnofinančni primanjkljaj v evroobmočju, ki se je v povprečju znižal za 2,0 o.t. BDP na 5,1 % BDP. Javnofinančni primanjkljaj Republike Slovenije je v letu 2021 znašal 5,2 % BDP.

Dolg sektorja država (ESA 2010) se je v 27 državah Evropske unije v povprečju znižal z 90,0 % BDP v letu 2020 na 88,1 % BDP v letu 2021. Dolg sektor država se je v evroobmočju v povprečju znižal s 97,2 % BDP v letu 2020 na 95,6 % BDP v letu 2021. Dolg sektorja država Republike Slovenije je v letu 2021 znašal 74,4 % BDP.

Graf 2: Doseganje Maastrichtskih kriterijev po državah članicah EU za leto 2021

Vir: Eurostat, 22. 4. 2022, SURS 31.8.2022

1.2 OCENA DOLGOROČNEGA KREDITNEGA TVEGANJA REPUBLIKE SLOVENIJE

Republika Slovenija ima za ocenjevanje kreditne sposobnosti (kreditni rating) od leta 1996 sklenjene pogodbe s tremi agencijami, ki imajo največji tržni delež med agencijami, ki so registrirane za izdelavo ratingov. Te so Standard&Poor's, Moody's in Fitch Ratings. Poleg teh agencij so v letu 2021 vzdrževale nenaročeno (unsolicited) kreditno oceno še japonski agenciji JCRA in R&I, evropski agenciji Scope Ratings AG (Feri) in Creditreform Rating ter mednarodna agencija DBRS.

Tabela 1: Stanje ocen dolgoročne kreditne sposobnosti Republike Slovenije na dan 31.12.2021

Standard&Poor's	Moody's	Fitch Ratings
AA- (stabilni obeti)	A3 (stabilni obeti)	A (stabilni obeti)

Vir: Poročila bonitetnih agencij.

Glavni poudarki in razlogi, na podlagi katerih so agencije utemeljile svoje kreditne ocene oziroma obete Republike Slovenije skozi leto 2021, so naslednji:

1. močna fiskalna in gospodarska pozicija, ki si jo je Republika Slovenija zgradila v preteklih letih;
2. učinkovito upravljanje z dolgom, dobri obeti za zniževanje dolga v prihodnjih letih;
3. trdna zunanjetrgovinska pozicija;
4. stabilni bančni sistem in
5. sorazmerno dobra institucionalna odzivnost.

2 OSNOVNA NAČELA IN STRATEŠKI CILJI ZADOLŽEVANJA IN UPRAVLJANJA Z DOLGOM DRŽAVNEGA PRORAČUNA

V začetku leta 2021 je Vlada RS sprejela srednjeročno strategijo upravljanja državnega dolga za obdobje 2021 – 2023, kar poleg Programa financiranja za posamezno fiskalno leto predstavlja formalni okvir za zadolževanje in upravljanje z dolgom.

Strateški cilji zadolževanja in upravljanja z dolgom državnega proračuna so:

1. zagotovitev pravočasnega financiranja izvrševanja državnega proračuna v potrebnem obsegu;
2. minimiziranje dolgoročnega stroška financiranja s sprejemljivim tveganjem refinanciranja ter sprejemljivim valutnim, obrestnim in drugimi tržnimi tveganji;
3. širitev investicijskega zaledja za krepitev stalnega in zanesljivega dostopa do virov financiranja in učinkovito komuniciranje z relevantnimi mednarodnimi institucijami;
4. krepitev likvidnosti državnih vrednostnih papirjev in razvoj sekundarnega trga državnih vrednostnih papirjev;
5. nadaljnja centralizacija in konsolidacija sredstev sistema enotnega zakladniškega računa države;
6. zagotovitev kontinuiranega razvoja aplikativnega sistema EZR države;
7. zagotovitev kontinuiranega razvoja, učinkovitosti in odzivnosti informacijskega sistema kontrol in podatkov o zadolženosti sektorja država.

Osnovno načelo zadolževanja in upravljanja z dolgom državnega proračuna je uskladitev cilja dolgoročno čim nižjega stroška zadolževanja s strukturo ročnosti državnega dolga, ki zagotavlja primerno raven tveganja refinanciranja dolga ter valutno in obrestno strukturo državnega dolga, ki zagotavlja čim manjšo izpostavljenost tečajnim, obrestnim in drugim tveganjem.

3 ZADOLŽEVANJE REPUBLIKE SLOVENIJE V LETU 2021 PO 81. ČLENU ZJF

Republika Slovenija se je v letu 2021 za potrebe financiranja državnega proračuna zadolžila s kratkoročnimi in dolgoročnimi dolžniškimi vrednostnimi papirji (državnimi obveznicami in zakladnimi menicami) in posojilom EU v okviru sheme SURE.

Tabela 2: Realizirano zadolževanje Republike Slovenije v letu 2021

Instrument zadolževanja	Realizirani znesek zadolžitve v EUR
Zakladne menice	144.500.000,00
Obveznice	3.907.042.000,00
SOD, RS21, RS39	253.801,68
Posojila	913.000.000,00
Skupaj	4.964.795.801,68

Vir: MF

3. 1 KRATKOROČNO ZADOLŽEVANJE S 3-, 6- IN 12-MESEČNIMI ZAKLADNIMI MENICAMI

Kratkoročno zadolževanje je v letu 2021 potekalo z izdajo tri- (TZ), šest- (SZ) in dvanajstmesečnih (DZ) zakladnih menic, v skladu s predvidenim koledarjem avkcij zakladnih menic v letu 2021, ki je bil med letom nekajkrat spremenjen in je določen na podlagi odločitve ministra po prvem odstavku 84. člena Zakona o javnih financah (v nadaljnjem besedilu: ZJF) ter objavljen na spletni strani ministrstva. Stanje dolga iz naslova izdanih zakladnih menic, ki se všteva v kvoto zadolževanja državnega proračuna v skladu z ZJF in Zakonom o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2021 in 2022 (ZIPRS2122), je bilo na dan 31. 12. 2021 144.500.000,00 EUR (DZ).

3. 2 DOLGOROČNO ZADOLŽEVANJE Z 18-MESEČNIMI ZAKLADNIMI MENICAMI

V letu 2021 ni bilo zadolževanja z 18-mesečnimi zakladnim menicami (OZ). Planirane avkcije OZ v koledarju avkcij zakladnih menic za leto 2021 v aprilu in oktobru so bile preklicane.

3. 3 KRATKOROČNO ZADOLŽEVANJE S KRATKOROČNIMI KREDITI

Likvidnostnega zadolževanja državnega proračuna znotraj sistema enotnega zakladniškega računa države v letu 2021 ni bilo, saj je k stanju denarnih sredstev na podračunu proračuna in likvidnosti prispevalo kratkoročno zadolževanje z zakladnimi menicami in dolgoročno zadolževanje z obveznicami. Podračun proračuna ob koncu leta 2021 ni imel najetih likvidnostnih posojil v sistemu enotnega zakladniškega računa države.

3. 4 DOLGOROČNO ZADOLŽEVANJE Z OBVEZNICAMI IN POSOJILI

Republika Slovenija je v letu 2021 izvršila 9 izdaj obveznic v skupni nominalni vrednosti 4.300.122.000 EUR, od tega 3.907.042.000 EUR za financiranje državnega proračuna, 393.080.000 EUR pa za posle upravljanja z dolgom državnega proračuna. V januarju, februarju in juliju 2021 so bile na sindiciran način izdane tri nove referenčne obveznice z ročnostmi 10 let (RS86 in RS88) in 60 let (RS87). Desetletna obveznica RS86 je bila izdana s kuponsko obrestno mero 0,000 %. V februarju je bila izdana obveznica RS87 z ročnostjo 60 let in kuponsko obrestno mero 0,6875 %. 60-letna obveznica je za Republiko Slovenijo prva obveznica s takšno, trenutno najdaljšo zapadlostjo, in je močan dokaz zaupanja, ki ga imajo institucionalni investitorji v Republiko Slovenijo. S to izdajo je bila podaljšana krivulja donosnosti državnih obveznic. V juliju je bila izdana prva trajnostna obveznica Republike Slovenije, RS88. To je prva trajnostna obveznica med državami Srednje in Vzhodne Evrope ter druga med državami članicami Evropske unije. Prilivi od izdane trajnostne obveznice so namenjeni financiranju investicij, ki podpirajo okoljske in socialne cilje ter promovirajo in razvijajo domači in mednarodni trg zelenih, socialnih in/ali trajnostnih obveznic. Skupno je bilo izvršenih 6 dodatnih izdaj obstoječih obveznic. Druga izdaja RS85 je bila izvršena sočasno s prvo izdajo RS86 v januarju. Dve dodatni izdaji sta bili izvršeni kot samostojna posla zasebnega plasmaja (peta izdaja RS81 in druga izdaja RS82, obe v januarju). Z drugo izdajo RS86 je bil v septembru pretežno financiran odkup obstoječih obveznic RS74, RS83 in RS84, denominiranih v EUR. Dodatni izdaji RS86 (tretja) in RS76 (dvanajsta) pa sta bili izdani v decembru za zamenjavo za obveznico RS83.

Tabela 3: Realizirano zadolževanje z izdajami obveznic RS v letu 2021

Oznaka	Datum izdaje	Datum dospelja	Ročnost v letih	Kupon %	Valuta	Nominalni znesek izdaje	Od nominalnega zneska izdaje v EUR		Prodajna cena v %	Organizator izdaje
							za financiranje proračuna / predfinanciranje v EUR	za upravljanje z dolgom v EUR		
RS86 - 1.izdaja	12.1.2021	12.2.2031	10	0,0000	EUR	1.750.000.000	1.750.000.000		100,973	Barclays Bank Ireland PLC, BNP Paribas, Credit Agricole CIB, Deutsche Bank AG, HSBC Continental Europe, Nova KBM
RS85 - 2. izdaja	12.1.2021	20.10.2050	30	0,4875	EUR	250.000.000	250.000.000		102,992	Barclays Bank Ireland PLC, BNP Paribas, Credit Agricole CIB, Deutsche Bank AG, HSBC Continental Europe, Nova KBM
RS81 - 5. izdaja (BNPP)	18.1.2021	14.3.2029	10	1,1875	EUR	200.000.000	200.000.000		111,440	BNP Paribas
RS82 – 2. izdaja (BNPP)	26.1.2021	14.1.2030	10	0,2750	EUR	200.000.000	200.000.000		103,858	BNP Paribas
RS87- 1. izdaja	3.2.2021	3.3.2081	60	0,6875	EUR	500.000.000	500.000.000		99,388	BNP Paribas, Deutsche Bank AG, Goldman Sachs Bank Europe SE, HSBC Continental Europe
RS88 – 1.izdaja	1.7.2021	1.7.2031	10	0,1250	EUR	1.000.000.000	1.000.000.000		99,554	Barclays Bank Ireland PLC, BNP Paribas, Credit Agricole CIB, Goldman Sachs Bank Europe SE, J.P. Morgan AG, Nova KBM
RS86 - 2. izdaja	15.9.2021	12.2.2031	10	0,0000	EUR	250.000.000	7.042.000	242.958.000	99,587	Barclays Bank Ireland PLC, BNP Paribas, Deutsche Bank AG, HSBC Continental Europe, J.P. Morgan AG
RS86 - 3. izdaja (BNPP) – zamenjava za RS83	14.12.2021	12.2.2031	10	0,0000	EUR	77.854.000		77.854.000	97,750	BNP Paribas
RS76 - 12. izdaja (BNPP) – zamenjava za RS83	14.12.2021	8.7.2045	30	3,1250	EUR	72.268.000		72.268.000	152,397	BNP Paribas
Skupaj zadolževanje z obveznicami					EUR	4.300.122.000	3.907.042.000	393.080.000		

Vir: MF

Republika Slovenija se je v 2021 dolgoročno zadolžila še s posojilom EU v okviru sheme SURE, z drugim črpanjem posojila v višini 913 milijonov EUR dne 2. 2. 2021. S tem je Republika Slovenija v celoti črpala posojilo v okviru SURE, ki skupaj znaša 1.113.670.000 EUR.

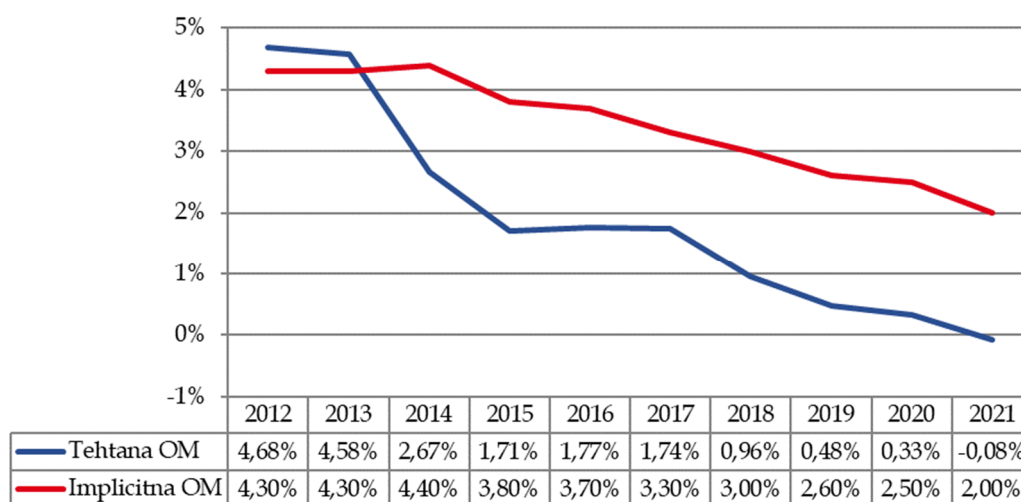
Tabela 4: Realizirano zadolževanje s črpanjem posojil v 2021

EU referenca SURE	Valuta	Datum črpanja	Datum zapadlosti	Obrestna mera (% letno)	Realizirani znesek zadolžitve v EUR
4003/SURE3415	EUR	2.2.2021	2.6.2028	0,000	520.000.000,00
4003/SURE3415	EUR	2.2.2021	4.11.2050	0,300	393.000.000,00

Vir: MF

V letu 2021 je bila tehtana obrestna mera izdanega dolga Republike Slovenije v evrih negativna in je znašala - 0,08 %. Tehtana obrestna mera izdanega dolga Republike Slovenije v evrih brez zakladnih menic je znašala 0,05%, povprečna ročnost do zapadlosti tega dolga pa je znašala 17 let. Povprečna obrestna mera (implicitna obrestna mera) celotnega dolga državnega proračuna se je v letu 2021 znižala na 2,0 %.

Graf 3: Tehtana obrestna mera in implicitna obrestna mera izdanega dolga državnega proračuna v evrih

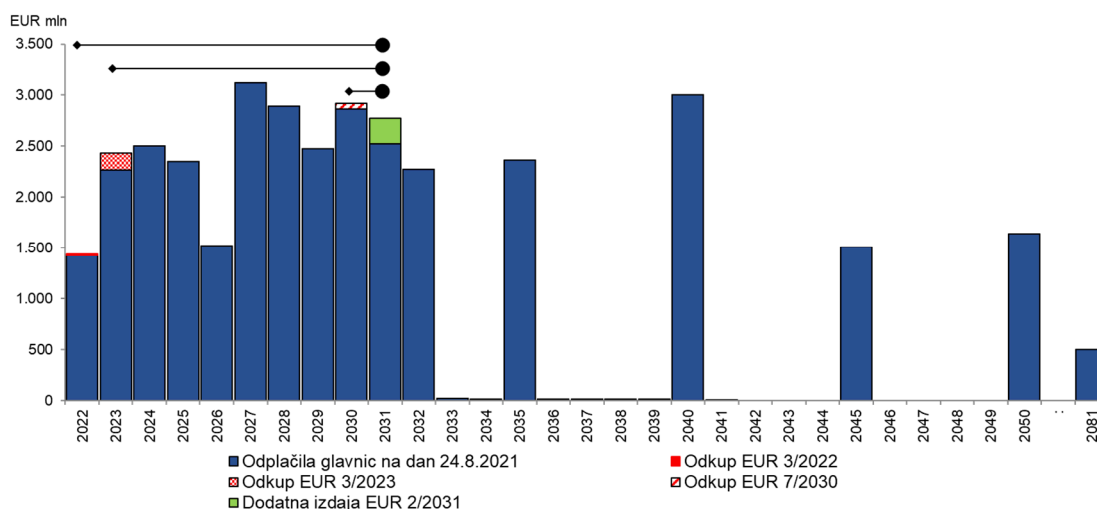

Vir: MF

4 UPRAVLJANJE Z DOLGOM DRŽAVNEGA PRORAČUNA

Zaradi ugodnih tržnih razmer na dolžniških kapitalskih trgih je bila v septembru 2021 sprejeta odločitev za predčasno refinanciranje oz. odkup obveznic RS73 (3/2022; 2,25%), RS83 (3/2023; 0,2%) in RS84 (7/2030; 0,875%). Tako je bilo skupaj predčasno refinancirano 234.368.000 EUR obveznic (nominalna vrednost) in sicer z 10-letnimi evrskimi obveznicami RS86 (2/2031), ki imajo kuponsko obrestno mero 0,00 %.

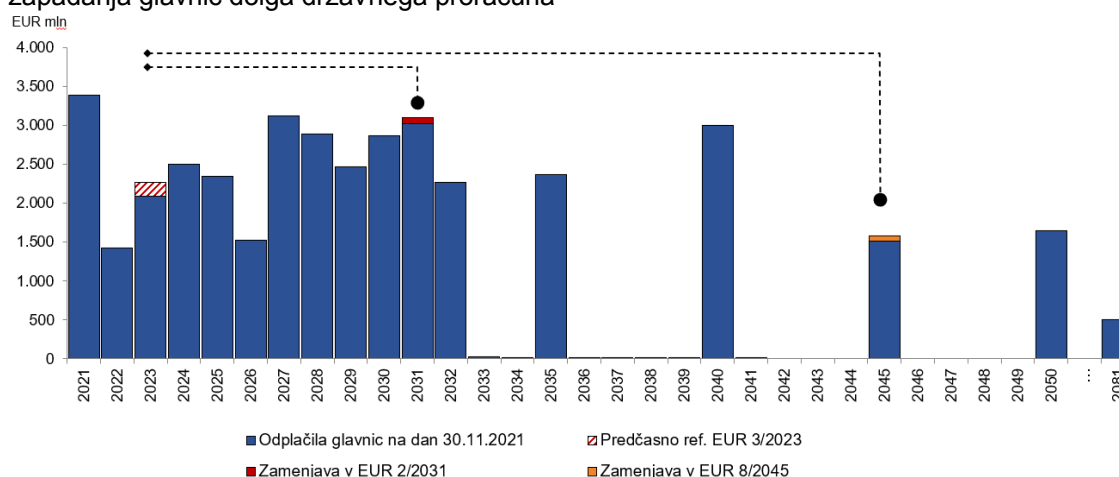
Graf 4: Prikaz predčasnega refinanciranja dela obveznic RS73, RS83 in RS84 z obveznicami RS86 skozi ročnostni profil zapadanja glavnice dolga državnega proračuna

Vir: MF

V decembru 2021 je bila sprejeta odločitev za zamenjavo obveznic RS83 (3/2023; 0,20%) v nominalni vrednosti 183.540.000 EUR z evrskimi obveznicami daljših ročnosti. Ministrstvo za finance je s transakcijo zamenjave evrskega dolga dne 14. 12. 2021 zamenjalo 183.540.000 EUR evrskih obveznic v nominalni vrednosti z dospelostjo v 2023 z dodatno izdanimi 10-letnimi evrskimi obveznicami v nominalni vrednosti 77.854.000 EUR ter evrskimi obveznicami s preostalo ročnostjo 24 let v nominalni vrednosti 72.268.000 EUR. Z uspešno izvedeno transakcijo je Ministrstvo za finance realiziralo za 141.453 EUR pozitivnih finančnih učinkov za proračun, merjenih v neto sedanjí vrednosti. Zaradi transakcije se je dolg državnega proračuna znižal za 33.418.000 EUR. S transakcijo zamenjave se je znižalo tveganje refinanciranja in utrdila krivulja donosnosti v svojem osrednjem delu preostalih ročnosti.

Graf 5: Prikaz zamenjave dela obveznic RS83 z obveznicami RS86 in RS76 skozi ročnostni profil zapadanja glavnice dolga državnega proračuna

Vir: MF

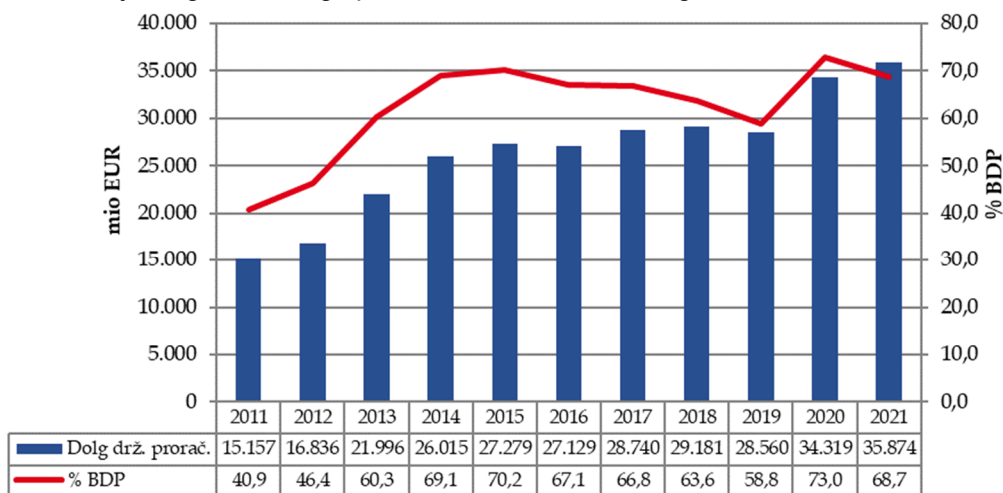
V skladu s CSA so se Republika Slovenija in banke, s katerimi je Republika Slovenija sklenila posel valutne in/ali obrestne zamenjave (v nadaljevanju tudi: zamenjave), medsebojno zavezale zagotavljati denarno kritje (»Credit Support«) za namen izničenja kreditnega tveganja za celoten čas trajanja zamenjave. S tem se skoraj v celoti odpravi tveganje morebitne neizpolnitve obveznosti nasprotne stranke iz naslova sklenjenih transakcij. Stanje denarnega kritja je na dan

31. 12. 2021 znašalo - 1.964.070.000 EUR. Le-to se v odvisnosti od tržnih razmer vseskozi spreminja, a najkasneje ob dospelosti instrumenta bodisi banke prejeto denarno kritje vrnejo Republiki Sloveniji bodisi Republika Slovenije vrne bankam prejeto denarno kritje.

5 DOLG PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE

Dolg državnega proračuna Republike Slovenije je na dan 31. 12. 2021 znašal 35.874.122.421 EUR. Od 1. 1. 2021 do konca leta se je povečal za 1.555.066.178 EUR.

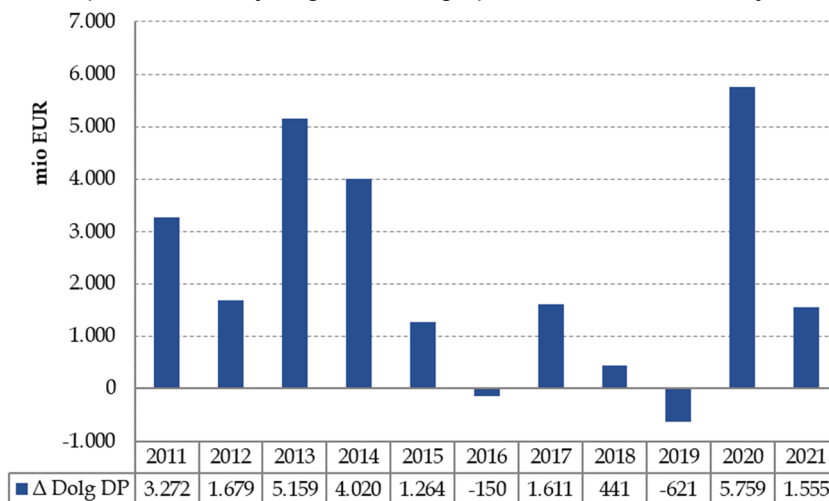
Graf 5: Gibanje dolga državnega proračuna RS in deleža dolga v % BDP

Vir: MF

Dinamika prirasta oziroma zmanjšanja stanja dolga državnega proračuna od leta 2011 je prikazana v spodnjem grafu. Do največjih sprememb dolga državnega proračuna je prišlo v letih 2011, 2013, 2014 in 2020, kar časovno sovпада z obdobjem gospodarskih kriz. Največji prirast je zabeležen v letu 2020 (izbruh epidemije COVID-19) in sicer 5,8 milijard EUR. V letu 2021 se je dolg državnega proračuna povečal zaradi primanjkljaja bilance prihodkov in odhodkov medtem, ko sta poraba sredstev na računu in poraba kupnine dolg zniževali.

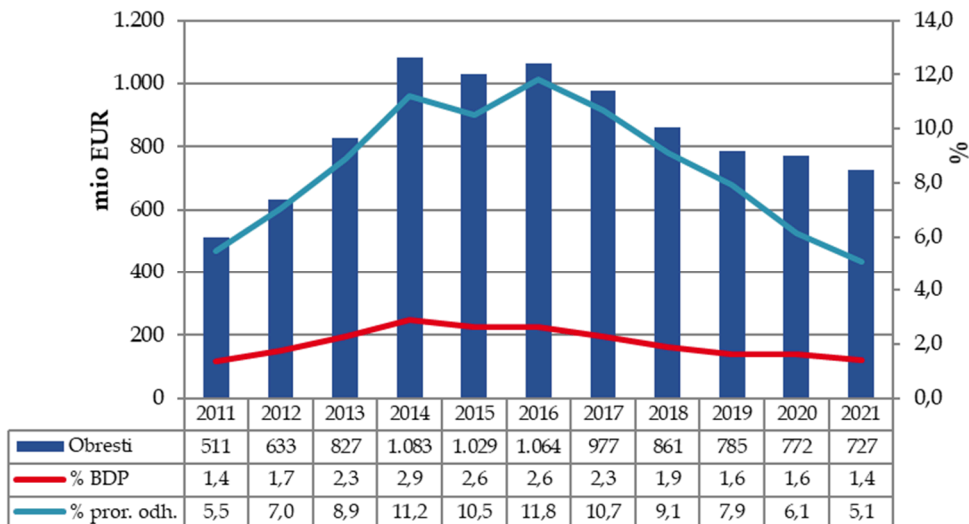
Graf 6: Dinamika sprememb stanj dolga državnega proračuna RS za obdobje 2011–2021

Vir: MF

Plačilo obresti iz naslova dolga državnega proračuna je v letu 2021 znašalo 727 milijonov EUR oziroma 1,4 % BDP, kar je za 45 milijonov EUR manj kot v letu 2020.

Graf 7: Gibanje obresti iz naslova dolga državnega proračuna RS v % BDP in % proračunskih odhodkov

Vir: MF

6 DOLG PRAVNIH OSEB JAVNEGA SEKTORJA IZ 87. ČLENA ZAKONA O JAVNIH FINANCAH

Dolg pravnih oseb javnega sektorja iz 87. člena ZJF je konec leta 2021 znašal 4.317 milijonov EUR, kar predstavlja 8,27 % BDP. Stanje se je v primerjavi s predhodnim letom 2020 znižalo za 5,5 %. 97,8 % stanja predstavlja dolgoročni dolg. Notranji dolg v višini 61,4 % pa presega zunanega 38,6 %. Sedmo leto zapored se kaže, da zadolžitev v absolutnem znesku pada, posledično pa kvota zadolževanja, ki jo določa 52. člen Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2021 in 2022, ni bila izkoriščena.

7 DOLG SEKTORJA DRŽAVA (ESA 2010)

Dolg sektorja država v deležu BDP se je v obdobju 2016 – 2019 začel zniževati. Konec leta 2019 je dosegel 65,4 % BDP (konec leta 2015 82,6 % BDP). Zaradi sprejetih spodbujevalnih fiskalnih ukrepov za omilitev posledic epidemije COVID-19 se je leta 2020 povečal na 79,6 % BDP, že 2021 pa se je znižal na 74,4 % BDP oziroma za 5,2 odstotne točke.

Dolg sektorja država je konec leta 2021 znašal 38.858 milijonov EUR ali 74,4 % BDP, kar je za 1.435 milijonov več kot leta 2020, ko je znašal 37.423 milijonov EUR ali 79,6 % BDP. Najbolj se je povečal enotam centralne države, znašal je 38.116 milijonov EUR ali 73,0 % BDP (leta 2020 36.758 milijonov EUR ali 78,2 % BDP). Dolg enot lokalne države je konec leta 2021 znašal 943 milijonov EUR ali 1,8 % BDP (leta 2020 892 milijonov EUR ali 1,9 % BDP). Skladi socialne varnosti konec leta 2021 niso bili zadolženi, leto prej pa je dolg znašal 0,1 milijona EUR.

Tabela 5: Dolg sektorja država po metodologiji presežnega primanjkljaja in dolga (ESA 2010), v milijonih EUR

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
S.13 Dolg sektorja država ¹	17.216,6	19.417,7	25.520,1	30.219,9	32.087,4	31.756,0	31.893,0	32.245,0	31.751,0	37.422,9	38.857,8
S.1311 Enote centralne ravni države	16.595,5	18.817,3	24.950,8	29.591,6	31.473,6	31.175,2	31.320,2	31.659,4	31.125,2	36.757,6	38.115,5
S.1313 Enote lokalne ravni države	699,0	721,8	748,8	809,3	810,4	784,1	783,9	810,3	861,6	891,8	942,9
S.1314 Skladi socialnega zavarovanja	52,1	51,9	1,7	1,5	1,3	1,1	0,8	0,6	0,4	0,1	0,0
Konsolidacija med podsektorji države	130,1	173,3	181,3	182,5	197,9	204,3	211,9	225,3	236,1	226,6	200,6

Vir: SURS, 31.8.2022

Tabela 6: Dolg sektorja država po metodologiji presežnega primanjkljaja in dolga (ESA 2010), v % BDP

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
S.13 Dolg sektorja država	46,5	53,6	70,0	80,3	82,6	78,5	74,2	70,3	65,4	79,6	74,4
S.1311 Enote centralne ravni države	44,8	51,9	68,4	78,6	81,0	77,1	72,8	69,0	64,1	78,2	73,0
S.1313 Enote lokalne ravni države	1,9	2,0	2,1	2,2	2,1	1,9	1,8	1,8	1,8	1,9	1,8
S.1314 Skladi socialnega zavarovanja	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Konsolidacija med podsektorji države	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
<i>BDP, v milijonih EUR</i>	<i>37.059</i>	<i>36.253</i>	<i>36.454</i>	<i>37.634</i>	<i>38.853</i>	<i>40.443</i>	<i>43.011</i>	<i>45.876</i>	<i>48.533</i>	<i>47.021</i>	<i>52.208</i>

Vir: SURS, 31.8.2022, MF preračun

¹ S.13 = S.1311 + S.1313 + S.1314 – (konsolidacija med podsektorji).

7.1 FINANČNA POMOČ DRŽAVAM ČLANICAM EVROPSKE MONETARNE UNIJE

Konec leta 2021 je dolg iz naslova finančnih pomoči državam članicam Evropske monetarne unije znašal 1.507,7 milijona EUR, kar predstavlja 3,9 % v strukturi dolga sektorja država in 2,9 % v BDP.

Tabela 7: Pregled prispevkov Republike Slovenije, v milijonih EUR

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
LFA Grčija	243,5	263,7	263,7	263,7	263,7	263,7	263,7	263,7	263,7	260,2	249,9
EFSF	81,7	708,3	898,3	946,8	891,6	891,6	891,6	891,6	881,5	881,5	881,5
EMS	0	136,8	273,7	342,1	342,1	342,1	342,1	342,1	376,9	376,8	376,2
Skupaj	325,2	1.108,8	1.435,7	1.552,6	1.497,4	1.497,4	1.497,4	1.497,4	1.522,1	1.518,6	1.507,7
Skupaj % BDP ¹	0,9	3,1	3,9	4,1	3,9	3,7	3,5	3,3	3,1	3,2	2,9
Skupaj % DD	1,9	5,7	5,6	5,1	4,7	4,7	4,7	4,6	4,8	4,1	3,9

Vir: MF in BS

8 POROŠTVA IN JAMSTVA REPUBLIKE SLOVENIJE

V letu 2021 je bilo izdanih državnih poroštev za 91,05 milijona EUR, vsa za omejitve posledic pandemije COVID-19. Unovčilo se je za 0,01 milijonov EUR državnih poroštev, izterjano je bilo 1,84 milijona EUR. Stanje državnih poroštev se je znižalo za 0,36 milijona EUR, in sicer na 4.717,56 milijona EUR (31. 12. 2021). Stanje državnih poroštev tako konec leta 2021 v deležu BDP predstavlja 9,04 %.